

A Komáromi Járásbíróság dr. Faragó István (2943 Bábolna, Mészáros u. 14.) ügyvéd által képviselt **Bana Község Önkormányzata** (2944 Bana, Jókai Mór u. 18.) felperesnek dr. Nemes Andrea (2900 Komárom, Sport utca 1.) ügyvéd által képviselt **Horváth Márta** (2944 Bana, József Attila u. 54.) alperes ellen *kártérítés megfizetése* iránti perében meghozta az alábbi

Í T É L E T E T :

A bíróság a felperes keresetét **elutasítja**.

Kimondja a bíróság, hogy a perben felmerült 15.660,- (tizenötezer-hatszázhatvan) Ft illeték a felperes személyes illetékmentessége folytán az állam terhén marad.

A bíróság kötelezi a felperest, hogy 15 (tizenöt) nap alatt fizessen meg az alperesnek 500.000,- (ötszázezer) Ft + 27 % ÁFA, összesen 635.000,- (hatszázharmincezer) Ft ügyvédi munkadíjat és 1.535,- (ezerötszázharmincöt) Ft tanúdíjat.

Az ítélet ellen a kézbesítéstől számított 15 napon belül fellebbezésnek van helye, melyet írásban 3 példányban, illetve az elektronikus úton kapcsolatot tartó fél részéről elektronikus úton a Komáromi Járásbíróságon, de a Tatabányai Törvényszékhez címezve lehet benyújtani, vagy az erre a célra meghatározott ügyfélfogadási időben szóban előadni. Ettől eltérően a jogi képviselővel eljáró fél, a jogi képviselőt fenntartani köteles, valamint elektronikus kapcsolattartásra köteles fél a fellebbezést elektronikus úton terjesztheti elő.

A másodfokú eljárásban a jogi képviselő a felperes és az alperes számára kötelező, ezért a részükről benyújtott fellebbezés esetén a fellebbezést benyújtó félnek jogi képviselőt szükséges meghatalmaznia; ha jogi képviselővel nem rendelkezik, a fellebbezést a bíróság hiánypótlási felhívás kiadása nélkül visszautasítja. A fellebbezést benyújtó fél pártfogó ügyvédi képviselő biztosítása iránti esetleges kérelmét a jogi segítségnyújtó szolgálatnál terjesztheti elő.

A másodfokú bíróság a fellebbezést tárgyaláson kívül bírálja el, kivéve, ha a felek bármelyike tárgyalás tartását kéri, a bíróság azt indokoltnak tartja, vagy tárgyaláson foganatosítható bizonyítást kell lefolytatni. A fellebbező félnek a tárgyalás tartására irányuló kérelmét a fellebbezésében kell előterjesztenie. A fellebbező fél ellenfele a fellebbezés kézbesítésétől számított tizenöt napon belül tárgyalás tartását kérheti.

A felek kérelme alapján sem kell tárgyalást tartani, ha az elsőfokú bíróság ítéletét a 379. és 380. §-ban meghatározott okból kell hatályon kívül helyezni, a fellebbezés csak a perköltség viselésére vagy összegére, illetve a meg nem fizetett illeték vagy az állam által előlegezett költség megfizetésére vonatkozik, a fellebbezés csak a teljesítési határidővel vagy a részletfizetés engedélyezésével, illetve az előzetes végrehajthatósággal kapcsolatos, vagy a fellebbezés csak az

ítélet indokolása ellen irányul.

I n d o k o l á s

- [1] A bíróság a peradatok, valamint dr. Nagy Endre közjegyző 52.022/Ü/30.724/2021. sz. fizetési meghagyásos eljárásnak iratai alapján az alábbi **t é n y á l l á s t** állapította meg:
- [2] A perbeli időszakban, 2016. évben az alperes a felperesi önkormányzat főállású polgármestere volt.
- [3] 2016-ban a felperesi önkormányzat, annak képviselő-testülete elhatározta a vagyonába tartozó óvoda-bölcsődéjének átalakítását. Az elhatározott átépítés, átalakítás részét képezte az óvoda-bölcsőde főzőkonyhájának átalakítása tálalókonyhává is.
- [4] A felperesi önkormányzat az építési munkálatot saját vagyonából, pénzeszközeivel, nem pályázati, támogatási összeg igénybevételeivel döntötte el, így is valósította meg.
- [5] A felperesi önkormányzat képviselő-testülete közbeszerzési eljárást folytatott le „Banai Bóbita Egységes Óvoda és Bölcsőde átalakítása” elnevezéssel.
- [6] A közbeszerzési eljárás iratanyaga tartalmazta az építőmesteri munkák, a gépészeti munkák, villamosmunkák leírását. A pályázati közbeszerzési pályázat iratanyaga, az ajánlattételi felhívás tartalmazta a költségeket, továbbá a felmérési alaprajzot és a tervezett alaprajzot is.
- [7] A közbeszerzési ajánlattételi felhívás dokumentációja, beleértve az ennek részét képező árazatlan költségvetést is, a fentebb írtak szerint tartalmazta a felmérési alaprajzot és a tervezett alaprajzot is.
- [8] Az ajánlattételi felhívás és dokumentáció 1. kötet 4. pontja tartalmazta a munka leírását, úgy az építőmesteri munkákat, mint a gépészeti munkákat, s a villamosmunkákat illetően. Az 1. kötet 4. pontja szerint a részletes feladatleírást a közbeszerzési dokumentumok műszaki leírása és az árazatlan költségvetés tartalmazza.
- [9] Az ajánlattételi felhívás és dokumentáció 2. kötete felsorolta azt, hogy a dokumentáció milyen részekből áll (1. kötet: ajánlattételi felhívás, 2. kötet: útmutató az érdekelt gazdasági szereplők részére, 3. kötet: szerződéstervezet, 4. kötet: ajánlott igazolás és nyilatkozatminták, az 5. kötet: műszaki leírás + önálló mellékletben tervek és árazatlan költségvetés).
- [10] A 3. kötet tartalmazta a kivitelezési szerződés tervezetét – ezzel azonos tartalommal kötötte meg a felperes a közbeszerzési eljárás nyertesével, a DIBUSZ Kft.-vel a szerződést 2016. július 5. napján, a lentebb részletezettek szerint.
- [11] A 4. kötet tartalmazta az ajánlott igazolás- és nyilatkozatmintákat.
- [12] A dokumentáció 5., műszaki leírás megnevezésű kötete a következőket tartalmazta:
- [13] „Munka leírása:
- [14] Építőmesteri munkák: Tornaszoba, étkező, konyha, iroda, kazánház, személyzeti öltöző kialakítása.
- [15] Gépészeti munkák: A felújítással érintett helyiségek fűtésátalakítása, gázkazán cseréje, új fűtőközpont kialakítása, használati melegvíz rákötése az új fűtőrendszerre.
- [16] Villamosmunkák: A felújítással érintett helyiségek villamoshálózatának újraszerelése, EPH kiépítés.”
- [17] Az ajánlattételi felhívás és dokumentáció 2. kötet 1.1.5. pontja ellenére a dokumentáció terveket önálló mellékletben nem tartalmazott.
- [18] A közbeszerzési eljárás, pályázat nyertese a DIBUSZ Építőipari és Kereskedelmi Korlátolt

Felelősségű Társaság lett.

- [19] Az önkormányzat képviselő-testülete bíráló bizottsága 2016. május 27. napján hozott egyedi határozatában a DIBUSZ Kft. ajánlatát fogadta el nyertesként.
- [20] Az 1/2016. (V.27.) sz. közbeszerzési bíráló bizottsági határozat a következőképpen rendelkezett:
- [21] Bana Község Önkormányzati Közbeszerzési Bíráló Bizottsága javasolja a képviselő-testületnek, hogy a „Banai Bóbita Egységes Óvoda és Bölcsőde átalakítása” tárgyában lefolytatott közbeszerzési eljárásban, mint összességében legelőnyösebb pályázatot, a DIBUSZ Kft. 14.307.143,-Ft + ÁFA összegű ajánlatot fogadja el nyertesként.
- [22] Ezt követően a felperesi önkormányzat képviselő-testülete 2016. június 8. napján meghozta a következő, 52/2016. (VI.8.) sz. képviselő-testületi határozatát: A képviselő-testület a „Banai Bóbia Egységes Óvoda és Bölcsőde átalakítása” tárgyában lefolytatott közbeszerzési eljárást eredményesnek nyilvánítja és az összességében legelőnyösebb pályázatot, a DIBUSZ Kft. 14.307.143,-Ft + ÁFA összegű ajánlatát fogadja el nyertesként. A szerződés aláírására felhatalmazza a polgármestert. Határidő: azonnal.
- [23] Felelős: polgármester.
- [24] 2016. május 18. napján a felperesi önkormányzat vállalkozási szerződést kötött a Bricoll Mérnöki Kft.-vel, a felperes megrendelte utóbbtól, a vállalkozótól az óvoda-bölcsőde felújítás műszaki ellenőrzési munkáit.
- [25] A szerződés alapján a műszaki ellenőr Csere Lajos volt, a műszaki ellenőrzés megkezdésének várható időpontja a szerződés szerint 2016 júniusa, illetve a szerződés aláírásának kelte, befejezésének pedig a munka műszaki átadása.
- [26] A vállalkozási szerződés 5. pontja részletezte a műszaki ellenőr vállalkozó szerződéses kötelezettségeit, feladatait, ezek közé tartozott az építési naplók ellenőrzésén kívül a műszaki, illetve gazdasági szükségességből indokolt tervváltoztatásokkal kapcsolatos javaslatok megtétele az építető részére.
- [27] A szerződés 7. pontja értelmében a felperesi megrendelő a feladat elvégzéséhez a teljes kiviteli tervdokumentáció egy komplett példányát (amennyiben készült), valamint a beruházással kapcsolatos valamennyi dokumentum egy példányát a műszaki ellenőr rendelkezésére bocsátja.
- [28] 2016. július 5. napján kötötte meg a felperesi önkormányzat, mint megrendelő a kivitelezési szerződést a DIBUSZ Kft. vállalkozóval.
- [29] A szerződés tárgyát illetően a szerződés 1.1. pontja a következőt tartalmazta:
- [30] Megrendelő megrendeli, vállalkozó pedig elvállalja a fent megjelölt közbeszerzési eljárás iratanyagában (különösen a közbeszerzési műszaki leírásban) foglalt tartalommal az ott meghatározott építési kivitelezési feladatok (óvoda és bölcsőde átalakítása) eredményfelelősséggel.
- [31] A szerződés 1.2. pontja szerint az ellátandó feladatok leírását a közbeszerzési műszaki leírás tartalmazza.
- [32] Az 1.3. pont szerint a vállalkozó feladata a kivitelezés körében a közbeszerzési műszaki leírás, az árazatlan költségvetés, a hatályos jogszabályok, engedélyek, a szabványok és a szakmai szokványoknak megfelelően, a munkálatok teljeskörű megvalósítása annak érdekében, hogy a tárgyi munka alapján létrejövő eredmény, óvoda és bölcsőde céljára történő rendeltetésszerű használatra alkalmas, továbbá a műszaki leírásban meghatározottak szerinti műszaki adatoknak megfelelő legyen.

- [33] A szerződés 5.18. pontja szerint a felek rögzítik, hogy amennyiben bármilyen engedély, jóváhagyás, tanúsítvány szükséges a teljesítéshez, annak beszerzése a teljesítési határidőn belül a vállalkozó feladata és költsége, kivéve, ha azt jogszabály vagy a műszaki leírás a megrendelő feladatává nem teszi.
- [34] A kivitelezési szerződés 6.10. pontja alapján a szerződéssel kapcsolatban joghatályos nyilatkozattételre jogosult személyek a megrendelő részéről Horváth Márta polgármester, a vállalkozó részéről Dibusz Péter ügyvezető, akik jognyilatkozataikat kizárólag írásban, az átvétel idejét igazoló módon tehetik meg érvényesen.
- [35] A szerződés 7. pontja tartalmazta a szerződés teljesítésével kapcsolatos átadás-átvételi eljárásra vonatkozó rendelkezéseket.
- [36] A 7.3. pont szerint az átvétel feltétele különösen két példány átadás-átvételi (megvalósulási) dokumentáció átadása a megrendelőnek, amely tartalmazza többek között a kivitelezői nyilatkozatot, a felelős műszaki vezetői nyilatkozatot és a megvalósulási terveket is.
- [37] A felperes részéről a 2016. július 5-én megkötött kivitelezési szerződést a polgármester alperes írta alá, a pénzügyi ellenjegyző és a jegyző ellenjegyzése mellett.
- [38] A kivitelezési szerződés tartalmát képező kötelezettségeit a vállalkozó DIBUSZ Kft. teljesítette, határidőben megtörtént az óvoda-bölcsőde átalakítása – ennek keretében a korábbi főzőkonyha tálalókonyhává alakítása is -, sor került az átadás-átvételi eljárásra, megrendelő önkormányzat a kivitelező teljesítését elfogadta, átvette és a szerződés szerinti díjat a kivitelezőnek megfizette.
- [39] Az önkormányzat felperes az átalakítás után az óvoda-bölcsődét működtette, a kivitelezési szerződés teljesítésekor, illetve azt követően szakhatósági jelzés nem érkezett az óvoda-bölcsőde tálalókonyhájának meg nem felelőségéről, jogi normába ütközéséről.
- [40] Az alperes polgármesteri tisztsége azután az új polgármester megválasztásával megszűnt.
- [41] 2020. február 28. napján hatósági helyszíni állatorvosi ellenőrzést végzett a hatósági állatorvos a Bóbita Egységes Óvoda- és Bölcsődében.
- [42] A hatósági helyszíni ellenőrzési jegyzőkönyv szerint a helyszíni ellenőrzés célja a tálalókonyha engedélyezése volt.
- [43] A hatósági állatorvos rögzítette, hogy az óvoda és bölcsőde konyhája nem felelt meg a vendéglátó-ipari termékek előállításának és forgalomba hozatalának élelmiszer-biztonsági feltételeiről szóló 62/2011. (VI.30.) VM rendelet előírásainak. A tálalókonyha alapterülete nagyon kicsi volt, egy légtérben történt a mosogatás és a tálalás, valamint a kivitelező által kialakított helyiségek egyéb okokból sem feleltek meg a hatósági előírásoknak. A hatóság a hibák kiküszöbölésére igen rövid határidőket szabott, ezzel az átalakított konyha miatt az intézmény működése, ezáltal a gyermekek étkeztetése is veszélybe került.
- [44] A felperes az intézmény működésének biztosítása érdekében két vállalkozóval kötött szerződést a hatóság által megállapított hibák megszüntetése érdekében. Kampós László egyéni vállalkozó a vizes helyiségek vezetékeinek átalakítását és a lefolyók módosítását végezte el 354.360,-Ft összegű díj ellenében. A gipszkartonozást és a festési munkákat Perlaki Tamás egyéni vállalkozó végezte el 167.600,-Ft díj ellenében.
- [45] Kampós László és Perlaki Tamás egyéni vállalkozók 2020. április 1. napján kiállították a számlájukat. A felperes az összesen 521.960,-Ft összegű vállalkozói díjakat a vállalkozók számára

megfizette.

- [46] A felperes ezután írásban felszólította a DIBUSZ Kft.-t, hogy az óvoda és bölcsőde konyhája jogszabályok szerinti átalakításának anyagi vonzatát, a kivitelező mulasztása miatt felmerülő 521.960,-Ft-ot fizesse meg a felperes részére. Az írásbeli felszólításban kifejtette a felperes, hogy a konyha kialakításával kapcsolatos számos kivitelezési hiba, valamint a 2016-os munkálatokat követő hatósági ellenőrzés lebonyolításának hiánya a kivitelező DIBUSZ Kft.-nek róható fel.
- [47] A DIBUSZ Kft. közölte a felperessel, hogy generálkivitelezőként tervezést nem végez, csak a kivitelezés tartozik a feladatkörébe, a tervek elkészítése során a megrendelő (és a tervező) feladata és kötelezettsége a hatósági előírások figyelemmel kísérése és a tervek hatósági előírásoknak való megfelelésének az ellenőrzése. A közbeszerzési eljárás iratanyaga alapján a DIBUSZ Kft. az óvoda és bölcsőde konyhájával kapcsolatos generálkivitelezésre kapott megbízást.
- [48] A kivitelező válaszát követően a felperes a következőket közölte írásban a DIBUSZ Kft.-vel: Az önkormányzat nem kötött szerződést egyetlen tervezővel sem, az önkormányzat tudomása szerint az átépítéssel kapcsolatos terveket a DIBUSZ Kft. készítette el, ennek alapján a DIBUSZ Kft.-nek felróható az, hogy a működési engedély megszerzésének előzetes állásfoglalás körében történő egyeztetését a hatóságokkal nem végezte el és olyan terveket készített, amelyek a hatósági előírásoknak nem feleltek meg.
- [49] A kivitelező az írásbeli válaszában kifejtette, hogy tervezési feladatokat nem látott el, egyébiránt a kiviteli terveket a megrendelőnek kell biztosítani, a tervek elkészítése során a megrendelő feladata és kötelezettsége a hatósági előírások figyelemmel kísérése és a tervek hatósági előírásoknak való megfelelésének ellenőrzése, mint ahogy a tervek elkészítettetése is. Felhívta a figyelmet a DIBUSZ Kft., hogy az építőipari kivitelezési tevékenységről szóló 191/2009. (XI.15.) Korm. rend. 9. § (1) bek. értelmében tervezési szerződés csak írásban köthető.
- [50] Ezt követően a felperes a volt polgármester alperest szólította fel arra, hogy az 521.960,-Ft összegű költségekben jelentkező kárát térítse meg. Az alperessel közölte a felperes az írásbeli felszólításában, hogy az önkormányzat annak idején nem kötött szerződést egyetlen tervezővel sem, hanem szóbeli megállapodás alapján az átépítéssel kapcsolatos terveket is a DIBUSZ Kft. készítette el. A hatósági előírások figyelemmel kísérése és a tervek hatósági előírásoknak való megfelelése, ellenőrzése, mint ahogy a tervek elkészítettetése is Bana Község Önkormányzatának feladata és kötelezettsége lett volna. A DIBUSZ Kft.-vel szemben a kártérítési igény nem érvényesíthető, a korábbi polgármester alperes mulasztása miatt.
- [51] Az alperes az írásbeli válaszában vitatta a felperes követelését a jogalapjában, rámutatott, hogy az önkormányzat szakmai munkáját a jegyző irányítja, a szakmai munka az építési beruházás kivitelezését illetően is a jegyző és az apparátus felügyelete alatt folyik. A szerződések előkészítése, jogszabályok követése, a törvényes működés ellenőrzése jegyzői hatáskör.
- [52] A felperes, mint jogosult kérelmére dr. Nagy Endre közjegyző 52.022/Ü/30.724/2021. ügyszámon 521.960,-Ft összegű kártérítés, valamint abból 2020. április 8. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamata, 354.360,-Ft után pedig 2020. április 13. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamata és az eljárási költség megfizetése iránt bocsátott ki fizetési meghagyást az alperes, mint kötelezett ellen, s az alperes ellentmondása folytán a fizetési meghagyásos eljárás perré alakult át.

- [53] A felperes a keresetét a fizetési meghagyásban foglaltakkal egyezően fenntartotta:
- [54] A keresetben a felperes kérte, hogy a bíróság szerződésen kívüli károkozás jogcímén kötelezze a Ptk. 6:519.§ ,a Ptk. 6:522.§ (1) bek. c), pontja és (2) bek. és a Ptk. 6:527.§ alapján az alperest 521.960,-Ft tőke, valamint abból 354.360,-Ft után 2020. április 13. napjától, 167.600,-Ft után pedig 2020. április 9. napjától a kifizetés napjáig járó, a Ptk. 6:48. § (1) bek. szerint számított törvényes késedelmi kamata megfizetésére a felperes részére, s kérte az alperest a perköltségben is marasztalni a bíróságtól.
- [55] Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult, azt megalapozatlannak minősítette a jogalap tekintetében, s kérte a felperest marasztalni a perköltségben.

- [56] A felperes keresete nem megalapozott, az alábbiak miatt:
- [57] A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:518. § szerint a törvény tiltja a jogellenes károkozást.
- [58] A Ptk. 6:519. § szerint, aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni. Mentessül a felelősség alól a károkozó, ha bizonyítja, hogy magatartása nem volt felróható.
- [59] A Ptk. 6:520. § értelmében, minden károkozás jogellenes, kivéve, ha a károkozó a kárt a Ptk. 6:520. § a), b), c), d) pontja szerint okozta.
- [60] A Ptk. 6:521. § szerint nem állapítható meg az okozati összefüggés azzal a kárral kapcsolatban, amelyet a károkozó nem látott előre és nem is kellett előre látnia.
- [61] A Ptk. 6:522. § a kártérítési kötelezettség terjedelme körében tartalmazza azt is, hogy a károkozó a károsult teljes kárát köteles megtéríteni.
- [62] A Ptk. 6:527. § (1) bek. szerint a károkozó a kárt pénzben köteles megtéríteni, kivéve, ha a körülmények a kár természetben való megtérítését indokolják.
- [63] A felperes a keresetében, amit a Ptk. fentebb írt, a deliktualis kártérítési felelősségre vonatkozó szabályaira alapított, előadta, hogy a volt polgármester alperes az óvoda-bölcsőde kivitelezési szerződésének megkötése mellett elmulasztott írásban tervezési szerződést kötni, emellett a hatóságokkal nem működött együtt, ez eredményezte, hogy a közegészségügyi szabályoknak való meg nem felelőséget a hatósági állatorvosi ellenőrzés 2020-ban megállapította. Emiatt volt szükséges az óvoda-bölcsőde tálalókonyháját átalakíttatni, építési munkálatokat végeztetni, ami az önkormányzat felperesnek összesen 521.960,-Ft költségben jelentkező kárt (a Ptk. 6:522. § (2) bek. a) pontja szerint a károsult önkormányzat vagyonában beállott értékcsökkenést) okozott. A 2020. évi 521.960,-Ft vállalkozási díjfizetési kötelezettséget eredményező építési munkálatok nélkül a felperesi óvoda-bölcsőde működése, a gyermekek étkeztetése veszélybe került volna.
- [64] A felperes tényállítása és jogállítása szerint az alperes jogellenes károkozása, mulasztása okozta a felperesi vagyonban a fenti értékcsökkenést. A felperesi tényállítás szerint a közegészségügyi normáknak meg nem felelő, a közbeszerzési eljárást követő kivitelezésre csak úgy kerülhetett sor, hogy a polgármester alperes szóban kötött tervezési szerződést a DIBUSZ Kft.-vel, a kivitelezővel. A felperes tényállítása szerint az alperes – aki minden tárgyalást „zárt ajtók mögött” folytatott a kivitelezővel, szóban megegyezett a DIBUSZ Kft.-vel abban, hogy utóbbi, a kivitelező elkészíti az

átalakításhoz szükséges kiviteli tervet. Így valósult meg az építkezés, s a terv alkalmatlansága és a hatósággal történő egyeztetés hiánya 2020. évben, a hatósági ellenőrzés kapcsán derült ki, ez majdnem az óvoda-bölcsőde bezárását okozta, emiatt kellett a felperesnek az óvoda-bölcsőde tálalókonyhája átalakítását az 521.960,-Ft-os vállalkozói díj, költség mellett átalakítani.

- [65] Az alperes a keresetet, mint a jogalap vonatkozásában teljesen megalapozatlant, elutasítani kérte a bíróságtól.
- [66] Az alperes a keresetben megjelölt jogalapot is tévesnek minősítette, vitatta, hogy a deliktuális kártérítési felelősség szabályai alkalmazást nyerhetnek a jogvitában, mert az önkormányzat felperes a korábbi főállású polgármester alperessel szemben érvényesíti az igényét. Rámutatott az alperes, hogy a felperes sem az alperessel, sem a szakmai apparátust irányító jegyzővel, sem a polgármesteri hivatal munkavállalójával szemben korábban, a vonatkozó jogszabályok szerint igényt nem érvényesített.
- [67] Az alperes vitatta a felperes tényállításainak valóságát, előadta, hogy nem kötött, nem is köthetett a felperesi önkormányzat legfőbb szerve, a képviselő-testület felhatalmazása nélkül írásbeli tervezési szerződést, szóban sem kötött tervezési szerződést a DIBUSZ Kft.-vel, polgármesterként mindenben a képviselő-testület felhatalmazása alapján járt el. A kivitelezési szerződést aláírta, tervezési szerződés megkötésére joga, hatásköre nem volt – ezt nem is tehette volna meg az alperes az önkormányzati költségvetési eszköz hiányában. Rámutatott az alperes, hogy a tervezési szerződés megkötésének indokoltsága, szükségessége benne fel sem merült – nem tudható, hogy az adott kivitelezés kiviteli tervköteles volt-e – az állategészségügyi hatósággal való együttműködés, engedély, avagy hozzájárulás kérdése fel sem vetődött -, erre sem volt önkormányzati döntés, felhatalmazás. Az önkormányzat döntéseinek – képviselő-testületi határozatoknak – az alapja az önkormányzati polgármesteri hivatal szakapparátusának, továbbá jegyzőjének a tevékenysége volt, utóbbi, a jegyző kötelessége jelezni a képviselő-testületnek és a polgármesternek, ha a döntésük, intézkedésük jogszabálysértő – azonban ez nem történt meg. Sem a közbeszerzési eljárás megindítása, lebonyolítása, sem a perbeli kivitelezési szerződés megkötése nem a polgármester alperes döntésének függvénye volt, egyszemélyében ezekről nem dönthetett, a képviselő-testületi határozat a kivitelezési szerződés aláírására hatalmazta fel, jogosította fel, egyebekben az önkormányzati képviselő-testületi döntések előkészítéséről, beleértve ebbe a kivitelezési szerződés tervezetének elkészítését is, a jegyző gondoskodott.
- [68] Az alperes részletesen hivatkozott a fentiek körében a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) vonatkozó rendelkezéseire, ezen kívül a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény vonatkozó rendelkezéseire is, a saját jogviszonyát, alapvetően a deliktuális kártérítési felelősség érvényesíthetőségét illetően.
- [69] Az ellenkérelem a tartalma szerint egyrészt azt vitatta, hogy a deliktuális felelősség szabályai a perben alkalmazást nyerhetnek, másrészt vitatta a kár bekövetkeztét, a saját jogellenes magatartását, a kettő közötti ok-okozati összefüggést, s a tartalma szerint azt a hivatkozást is tartalmazta az ellenkérelem, hogy az alperes magatartása nem volt felróható.
- [70] A Ptk., szemben a korábban hatályos, 1959. évi IV. törvény (rég Ptk.) rendelkezéseivel már nem egységesen szabályozza a szerződésszegéssel és a szerződésen kívüli magatartással okozott károkért való felelősséget, mert eltérő alapra helyezi a kimentést a kontraktuális és a deliktuális kártérítési felelősség esetében és ugyancsak különböző szabályokat állapít meg a megtérítendő kár feltételeinél.
- [71] Deliktuális felelősség esetében a károkozó és a károsult között a károkozó magatartást megelőzően

„csak” egy abszolút szerkezetű jogviszony létezik, és egy tartózkodásra kötelező tiltó norma megsértése hozza létre a relatív szerkezetű kárkötelmet. Kontraktuális felelősség esetében viszont a károkozást megelőzően is fennáll egy relatív szerkezetű jogviszony a felek között, nevezetesen a szerződés, amely meghatározza a felek egymással szembeni jogait és kötelezettségeit.

- [72] A perbeli időszakban az alperes a felperesi önkormányzat főállású polgármestere volt (Mötv. 64. §).
- [73] A 2011. évi CXCV. tv. 225/A § (1) bek., (2) bek. a) pontja szerint a főállású polgármester foglalkoztatási jogviszonya a képviselő-testület és a polgármester között – a (2) bek. b) pontja kivételével – választással létrejövő, sajátos közszolgálati jogviszony. A polgármester tekintetében a képviselő-testület gyakorolja a munkáltatói jogokat.
- [74] A peres felek jogviszonyára, az alperes jogállására, a felperes által érvényesített, az alperes által elutasítani kért perbeli igényre alkalmazni szükséges egyrészt az Mötv., másrészt a 2011. évi CXCV. tv. rendelkezéseit, attól függetlenül, hogy a felperes a keresetében jogalapként a Ptk. 6:519. §-t jelölte meg.
- [75] A bíróság a peres felek egyező nyilatkozatai alapján arról győződött meg, hogy az önkormányzat felperes az alperesi polgármesteri jogviszony megszűnése előtt az alperessel szemben a keresetlevélben hivatkozott okokból a 2011. évi CXCV. tv. vonatkozó rendelkezései szerint fegyelmi eljárást (225/F §, 225/G §), illetve a polgármesteri tisztség megszűnése után a kártérítési felelősségének megállapítása érdekében peres eljárást bíróságon (165. § (2) bek.) nem indított, kezdeményezett; ugyanígy nem élt a felperes a fenti jogszabályi rendelkezések alapján kártérítési igénnyel a jegyző, avagy a polgármesteri hivatal tisztviselőjével szemben sem.
- [76] Az alperes anyagi jogi kifogásával szemben a felperes bizonyítási érdekébe tartozott a kár bekövetkezése, az alperes károkozó magatartása – a felperes által állított mulasztása -, valamint a károkozó magatartás és a kár bekövetkezése közti ok-okozati összefüggés bizonyítása, a jogellenesség a Ptk. 6:520. § folytán bizonyításra nem szorul. Emellett azt is a felperes volt köteles bizonyítani, hogy az általa megjelölt jogalapon a kártérítési igénye a volt polgármester alperessel szemben alappal érvényesíthető.
- [77] Az alperes bizonyítási érdekébe tartozott a felróhatóság hiánya (Ptk. 6:519. §) bizonyítása. – A Ptk. 6:521. §-ban írt rendelkezés az okozatossági lánc elvágását szolgálja, az előreláthatóság tartalmában a felperes által állított jogi okozatosság negatív szabálya, azaz a keresettel érvényesített jog érvényesíthetőségét gátló anyagi jogi rendelkezés (Pp. 7. § (1) bek. 1. pont) olyan anyagi jogi kifogás, amelyre az alperesnek kell hivatkoznia, ilyen hivatkozás ugyanakkor az alperes részéről nem történt, ezt a bíróság hivatalból nem vizsgálta.
- [78] A felperesnek azokat a konkrét megtörtént tényeket kellett bizonyítania, amelyekre alapítva állította, hogy jogi értelemben fennáll az okozati összefüggés a kár és az alperes magatartása között.
- [79] A felperes tényállítása szerint az alperes elmulasztott írásban tervezési szerződést kötni, hatósági ellenőrzést kezdeményezni, illetve ezek szükségességére a felperesi önkormányzat szerveinek (képviseelő-testület, jegyző) figyelmét felhívni. Előadta azt is a felperes, hogy az alperes szóban tervezési szerződést kötött a DIBUSZ Kft.-vel, konkrétan megállapodott Dibusz Péter ügyvezetővel abban, hogy a kivitelező cég a kiviteli tervet elkészíti. A DIBUSZ Kft. által a szóbeli megállapodás alapján elkészített terv nem volt megfelelő, ennek is volt a következménye (továbbá a hatósági ellenőrzés kezdeményezése, ill. a szakhatósággal való együttműködés hiányának), hogy az óvoda-bölcsőde tálalókonyhája a közegészségügyi normáknak nem felelt meg. Ez eredményezte a felperesi önkormányzat költségekben jelentkező kárát, kénytelen volt a felperes 2020. évben, a hatósági

ellenőrzés után a tálalókonyha hibáit a keresetben követelt összegű díj ellenében kijavítani, ebből fakad az alperes kártérítési kötelezettsége.

- [80] A felperes tényállítása szerint kiviteli terv nélkül – tervezési szerződés létrejötte nélkül – a perbeli kivitelezési szerződés teljesítése, a DIBUSZ Kft. építési munkálatainak elvégzése fogalmilag kizárt, nem történhetett meg.
- [81] Az alperes polgármesterként egyedül tárgyalta – másokat, így a jegyzőt is „kihagyva a dolgokból, zárt ajtók mögött” – Dibusz Péterrel, így volt lehetősége szóban megállapodni az alperesnek Dibusz Péterrel, a vállalkozó törvényes képviselőjével a tervezési feladatok ellátásáról. Önmagában a közbeszerzési eljárást követő vállalkozási szerződés DIBUSZ Kft. általi teljesítéséből az következik, hogy kellett kiviteli tervnek léteznie, az erre vonatkozó szerződést pedig a felperes keresete szerint nyilván az alperes kötötte meg szóban a DIBUSZ Kft. ügyvezetőjével.
- [82] Toma Richárd felperesi törvényes képviselő, polgármester a személyes meghallgatása során előadta, hogy az alperes és a kivitelező közötti szóbeli megállapodásról maga a kivitelező cég ügyvezetője, Dibusz Péter tájékoztatta őt. 2020. évben egy másik, korábbi kivitelezési szerződés ügyében beszéltek egymással Dibusz Péterrel dr. Dobsa Judit aljegyző jelenlétében. Ekkor Dibusz Péter elmondta a felperesi polgármesternek, hogy a DIBUSZ Kft., illetve konkrétan Dibusz Péter fia készítette el a terveket négy nap alatt, ezzel szívésséget is tett a kivitelező a felperesnek.
- [83] Az alperes kihagyta a dolgokból a jegyzőt, egyszemélyében, zárt ajtók mögött tárgyalta a kivitelező gazdasági társaság ügyvezetőjével, így kerülhetett sor arra, hogy az alperes szóban megállapodott a DIBUSZ Kft.-vel abban, hogy utóbbi készítse el a vállalkozási szerződés teljesítéséhez szükséges építési tervet.
- [84] Az alperes az ellenkérelmében tagadta a felperes valamennyi tényállítását, vitatta a felperes valamennyi jogállítását.
- [85] Rámutatott az alperes, hogy az Mötv. vonatkozó rendelkezései értelmében a felperesi önkormányzat legfőbb szerve a képviselő-testület, annak törvényes képviselője a polgármester, aki ugyanakkor döntési jogosultsággal, hatáskörrel nem rendelkezett a perbeli beruházás tekintetében sem. A képviselő-testületi felhatalmazás birtokában az önkormányzat másik szerve, a hivatal által előterjesztett anyagot megtárgyalva, a testületi felhatalmazás birtokában került sor a közbeszerzési eljárás megindítására, majd annak eredménye alapján a vállalkozási szerződés megkötésére. A képviselő-testületi határozat alapján az alperes polgármesterként a perbeli kivitelezési szerződést aláírta, ugyanakkor magát a szerződést nyilván nem a polgármester, hanem az apparátus, az önkormányzat hivatala, a jegyző készítette elő, a szakmaiságot sem a polgármester alperes képviselte.
- [86] Az előterjesztésekhez szükséges szakmai ismeretekkel a jegyző és a polgármesteri hivatal rendelkezett, s a jegyző az önkormányzat működése során a törvényesség őre, s a jegyző kötelessége felhívni a figyelmet az egyes jogszabályok által előírt követelményekre, ezen kívül a jegyzői feladat kiterjed a végrehajtás ellenőrzésére is. Ugyanezt az álláspontot fejtette ki az alperes a hatósági ellenőrzés, a hatósági állatorvossal való együttműködés szükségessége kérdésében is.
- [87] Az ellenkérelmében, jogi érvelésében az alperes hivatkozott az Mötv. 41., 44., 45., 64-67. §, továbbá az Mötv. 81. §, 84. §, 86. § rendelkezéseire is.
- [88] Az ellenkérelem szerint az alperes nem kötött sem írásban, sem szóban tervezési szerződést a kivitelezővel, erre őt a képviselő-testület fel sem jogosította, a tervezési szerződés megkötésének, ahogy a hatóságokkal való egyeztetésének szükségessége fel sem merült, egyebekben kiviteli dokumentáció, tervezési szerződés megkötéséről a polgármester alperes megállapodni nem volt jogosult, erre költségvetési összeg sem állt rendelkezésre. A közbeszerzési eljárást, a perbeli

vállalkozási szerződést az önkormányzat hivatala, a szakapparátus, illetőleg a jegyző készítette elő, a felperesi önkormányzat képviselő-testülete a határozatában az alperest konkrétan a perbeli vállalkozási szerződés aláírására jogosította fel, kötelezte.

- [89] Vitatta az alperes azt is, hogy a perbeli vállalkozási szerződésről az óvoda-bölcsőde építési munkálataival összefüggésben a jegyzőt, vagy az önkormányzat más szervét, egyáltalán más személyeket kizárva tárgyalt volna a vállalkozó DIBUSZ Kft.-vel.
- [90] Az alperes a személyes meghallgatása során elmondta, hogy minden esetben az önkormányzat hivatala, annak szakapparátusa, a jegyző előterjesztései szerint, a képviselő-testület felhatalmazása alapján járt el, így került sor a közbeszerzési eljárás lefolytatására – a közbeszerzési dokumentációban foglalt munkálatokat végezte el a kivitelező – a szakmaiságot az önkormányzat hivatala (Bábolna-Bana Közös Polgármesteri Hivatala, annak szakapparátusa) és a jegyző biztosította, a jegyző pedig a perbeli kivitelezési szerződéssel kapcsolatban sem élt az Mötv. 81. § (3) bek. e) pontja szerinti jelzéssel.
- [91] Fel sem merült az akkori polgármester alperesben a tervezési szerződés megkötésének szükségessége, erről őt a hivatal és a jegyző sem tájékoztatta, s ez nem történt meg hatósági ellenőrzéssel összefüggésben sem, egyebekben arról sem volt tudomása az alperesnek, hogy a DIBUSZ Kft. által végzett építési munkálathoz kiviteli terv készíttetése szükséges.
- [92] A bíróság tanúként hallgatta meg a perben Kocsis Gábor Attilát, aki a perbeli időszakban a felperesi önkormányzat jegyzője volt. A tanú nem emlékezett arra, hogy kiviteli dokumentáció elkészítése, tervezési szerződés elkészítésének szükségessége felmerült volna a perbeli építési munkálatnál. Előadta a tanú, hogy az aljegyző feladata volt a szerződések előkészítése, a kivitelezőnek és a megrendelő önkormányzat által megbízott műszaki ellenőrnek pedig szakmailag tudnia kellett arról, mi képezi a kivitelezői kötelezettségek tartalmát, a közbeszerzéshez elvileg tervnek léteznie kellett, hiszen az abban írtakat árazták be, mint munkát.
- [93] A perbeli építési munkálatot végző vállalkozó, a DIBUSZ Kft. ügyvezetője, Dibusz Péter a tanúvallomásában a következőket adta elő:
- [94] A megvalósulási tervet a jogszabályoknak és a perbeli kivitelezési szerződésnek megfelelően a DIBUSZ Kft. elkészítette, ugyanakkor kiviteli terv készítésével a DIBUSZ Kft.-t, illetőleg törvényes képviselőjét, a tanút az önkormányzat polgármestere, az alperes nem bízta meg. A DIBUSZ Kft. az építési munkálatokat a kivitelezési szerződést teljesítve elvégezte, nem volt szerződéses kötelezettsége a DIBUSZ Kft.-nek a tervezésre, ezzel a kivitelező cég nem foglalkozik, díjazás hiányában ezt a feladatot nem is végzi el.
- [95] A tanú elmondta, hogy a megvalósulási terv elkészítése és átadása mellett – ez normatív és szerződéses kötelezettség – a DIBUSZ Kft. kötelezettsége a szerződés tárgyát képező szolgáltatás: A közbeszerzési eljárásban elnyert projekt, az építési munkálatok elvégzése volt, nem pedig a kiviteli tervek elkészítése. A kivitelező építőipari vállalkozás saját használatra nyilván tervet készíthet, de ez nem azonos azzal, hogy szerződéses ellenszolgáltatás hiányában a kiviteli terv elkészítését vállalná el.
- [96] A tanú előadta, hogy a kivitelezési szerződésben foglalt kötelezettségeket a DIBUSZ Kft. teljesítette, kinyilvánította, hogy tervezési szerződést nem kötött a felperesi önkormányzattal, ennek anyagi vonzata is lett volna. A tanú vallomása szerint építési engedélyköteles, kiviteli dokumentáció, ill. tervek köteles építési munkálat szükségessége az építkezésnél nem merült fel.
- [97] A tanú a vallomása során a felperes kérdésére válaszolva előadta, valóban mondta a felperes jelenlegi polgármesterének, hogy néhány nap alatt készített a DIBUSZ Kft. tervet, ez ugyanakkor nem azonos sem a kiviteli tervvel, sem a megvalósulási tervvel, ez a kivitelező saját maga számára,

belső felhasználásra készített terv volt.

- [98] A tanú vallomása szerint belső, a kivitelező saját munkájának elvégzéséhez szükséges terv készítéséről vagy a megvalósulási tervről volt szó, nem pedig a felperes által kérdezett, hivatkozott tervezési szerződésről (kiviteli tervről) és azt is elmondta a tanú, hogy a kivitelezés kapcsán az alperessel, az óvoda-bölcsőde intézményvezetőjével is egyeztetett – az alperes nem értett a műszaki dolgokhoz -, továbbá az önkormányzati képviselőkkel is.
- [99] A tanú vallomása szerint ő maga kicsinyelte a tálalókonyha-méretet, azonban az alperes, a polgármester és az óvodai intézményvezető ragaszkodtak az adott méretekhez, ezért a tanú „önszorgalomból” elment az állategészségügyi hatósághoz, rákérdezett, hogy az adott tálalókonyha-méret megfelelő-e, a hatóság részéről a válasz igenlő volt, erről ugyanakkor írásos feljegyzés, jegyzőkönyv nem készült.
- [100] Beregi Péter közbeszerzési szakértő, tanácsadó tanú előadta, hogy a perbeli közbeszerzési eljárásra, az azt követő projektekre nem emlékszik, arra sem, hogy tervezési szerződés létrejött-e vagy nem.
- [101] Csikel-Szabó Katalin tanú, aki a perbeli időszakban a Bábolna-Banai Önkormányzat Közös Hivatalának kirendeltségvezetője volt, a tanúvallomásában a következőket adta elő:
- [102] A közbeszerzési eljárásokkal kapcsolatban a tanú elmondta, hogy ezen ügyeket a két jegyző (a jegyző és az aljegyző) a közbeszerzési szakértő és ő látta el. A tanú szintén általánosságban előadta, hogy az önkormányzat által megkötött szerződések jogszabályi megfelelőségét a jegyzők vizsgálták, ellenőrizték, az önkormányzat által kötött szerződések esetén is e feladatot a jegyzők látták el, az egyes közbeszerzési ajánlattételi felhívások műszaki tartalmát az önkormányzati hivatal készítette el, a közbeszerzési dokumentációk elkészítése a megbízott közbeszerzési szakértő feladata volt.
- [103] A tanú vallomása szerint az egyes, az önkormányzat által kezdeményezett kivitelezéseknél a vállalkozóval főként ő maga, s az adott beruházásnál a megbízott műszaki ellenőr tartotta a kapcsolatot.
- [104] A tanú vallomása szerint a perbeli óvoda-bölcsőde átalakítás nem volt építési engedélyköteles átalakítás, bár ebben már nem volt teljesen bizonyos.
- [105] Amennyiben adott beruházás nem volt építési engedélyköteles, úgy a közbeszerzési dokumentációban tételesen felsorolt adatok tartalmazták azt, hogy melyek az építőipari feladatok, s a pályázók erre adtak árajánlatot.
- [106] Dr. Dobsa Judit tanú 2018 decemberétől a felperesi önkormányzat hivatalának banai kirendeltségvezetője volt, majd egy év múlva a felperes aljegyzője volt.
- [107] A tanú nem emlékezett arra, hogy a jelenlétében beszélt volna 2020. évben Toma Richárd felperesi polgármester és Dibusz Péter az óvoda-bölcsőde átépítéséről, az ehhez szükséges terv elkészítéséről.
- [108] A tanú vallomása szerint azt tudja, hogy Toma Richárd polgármester és Dibusz Péter egymással egyeztettek telefonon és írásbeli megkeresés is történt az önkormányzat részéről Dibusz Péterhez az óvoda-bölcsőde átépítése ügyében.
- [109] A tanú a vallomásában elmondta, azt tudja, hogy Dibusz Péter fia készítette el a tervet, azért, „mert volt róla szó, mert mindig ő szokta csinálni ezeket a terveket”.
- [110] A tanú azt nem tudta felidézni, milyen kontextusban, milyen beszélgetés során hallotta ezt, miből

származott e tudomása, elmondta a tanú, hogy egy másik ügyben Dibusz Péter fia készített tervet, őt kellett megkeresnie, ebből gondolja, „hogy ő szokta készíteni a terveket”.

- [111] Szabó Árpád tanú, aki a perbeli időszakban a felperesi önkormányzat képviselője, a pénzügyi és településfejlesztési bizottság elnöke volt, a következő tanúvallomást tette:
- [112] A perbeli óvoda-bölcsőde átalakítás során (mint más beruházásoknál és közbeszerzési eljárásoknál) konkrét munkára történt a pályázatok beadása, amelyeket az adott árajánlatok alapján mérlegelt a képviselő-testület, illetve bizottsága. A pályázatoknak a műszaki leírás is részét képezte, s a pályázatnak – vagyis az ajánlattételi felhívásnak - volt eredeti és megvalósulási alaprajza.
- [113] A perbeli közbeszerzési eljárásra, vállalkozási szerződésre, az óvoda-bölcsőde átalakítására a tanú visszaemlékezni már nem tudott, de elmondta, hogy az adott beruházás előkészítése képviselő-testületi felelősség volt, a jegyző törvényességre vonatkozó felügyelete mellett.
- [114] A tanú elmondta, hogy a kivitelezővel, adott esetben a DIBUSZ Kft.-vel a polgármester tartotta a kapcsolatot azzal, hogy a képviselő-testület tagjai a munkálatokat áttekintették.
- [115] Elmondta a tanú, hogy az egyes önkormányzati beruházások terveit a képviselő-testület mindig ismerte, azokat a képviselő-testület hagyta jóvá, a kivitelezés befejeztével a megvalósulási tervek elfogadásáról, jóváhagyásáról is az önkormányzat képviselő-testülete döntött.
- [116] Bujáki Lászlóné tanú, aki a felperesi önkormányzat képviselője volt a perbeli időszakban, a perbeli óvoda-bölcsőde átalakítására, kivitelezésére visszaemlékezni, annak körülményeire érdemben nyilatkozni nem tudott. Előadta ugyanakkor a tanú, hogy a képviselő-testülethez szakhatóságtól jelzés nem érkezett arra, hogy a beruházás megvalósítása jogszabálysértő lett volna. A jegyző, az aljegyző és a kirendeltségvezető kompetenciája volt a törvényesség megtartása a tanú vallomása szerint.
- [117] Az 52/2016. (VI.8.) képviselő-testületi határozatban a felperes képviselő-testülete a közbeszerzési eljárást eredményesnek nyilvánította és a DIBUSZ Kft. ajánlatát fogadta el nyertesként azzal, hogy a nyertes ajánlattevővel szerződést köt. A szerződés aláírására felhatalmazta a polgármestert.
- [118] A felperes által csatolt képviselő-testületi jegyzőkönyvek, a fent írt határozat, a közbeszerzési ajánlattételi felhívás, dokumentáció – benne a szerződéstervezet -, a műszaki ellenőrral kötött vállalkozási szerződés, továbbá a kivitelező DIBUSZ Kft. által készített költségvetés – ez a közbeszerzési ajánlattételi felhívásban, a közbeszerzési dokumentációban, többek között az abban lévő felmérési alaprajz, tervezett alaprajz és a dokumentáció 5. kötete (műszaki leírás) alapján készült -, valamint az átadás-átvételre vonatkozó irat alapján, egybevetve ezeket a fentebb írt peradatokkal, így a tanúvallomásokkal is, a bíróság a következőket állapította meg:
- [119] A felek egyező előadása alapján írásbeli tervezési szerződés (kiviteli dokumentáció, s az annak részét képező kiviteli terv) elkészítésére, megkötésére nem került sor.
- [120] A perfelvételi nyilatkozatokat, a perfelvételi iratokat, továbbá azok mellékleteit egybevetve az alperes és a felperes jelenlegi polgármestere személyes meghallgatásával, továbbá a tanúvallomásokkal, a bíróság azt állapította meg, hogy a tervezési szerződés megkötésének szükségessége fel sem merült a felperesi önkormányzatnál, az önkormányzat képviselő-testülete egyik szervénél sem. Az önkormányzat jegyzője, a polgármesteri hivatal, a szakapparátus tervezési szerződés megkötésének szükségességéről, szakhatósági engedélyezés kezdeményezése kötelezettségéről a polgármester alperest, de a képviselő-testületet sem tájékoztatta.
- [121] A fentebb írt rendelkezésre álló peradatok alapján nem állapítható meg, hogy az önkormányzat legfőbb szerve a kiviteli tervezési szerződés megkötését elhatározta volna, vagy esetleg esetleg (az Mötv. rendelkezéseivel ellentétesen) az erre vonatkozó döntésre az alperest feljogosította volna,

- [122] az sem állapítható meg a fenti peradatok alapján, hogy az önkormányzat költségvetéséből erre pénzeszközt előirányzott volna.
- [123] A polgármester alperes a legfőbb szerv, a képviselő-testület döntései szerint járt el, számára a jegyző az Mötv. 81. § (3) bek. c) és e) pontja ellenére jogszabálysértést (írásbeli tervezési szerződés megkötése, hatósággal való együttműködés kötelezettsége elmulasztása miatt) nem jelzett, de a polgármesteri hivatal (közös önkormányzati hivatal) sem, a közbeszerzési eljárás elhatározása, lebonyolítása és a DIBUSZ Kft.-vel történő szerződés megkötése során, s azt követően a kivitelezés során sem.
- [124] A perbeli írásbeli vállalkozási szerződést a képviselő-testület döntése alapján a jegyző készítette elő.
- [125] A polgármester alperesre az Mötv. rendelkezéseivel összhangban, a felperesi önkormányzat szakmai feladatot nem delegált. Az alperesnek nem kellett tudnia a jogszabályi előírásokról, a szakmai szabályokat, tervezési, építési feladatokat illetően, azok ismerete, érvényesítése a jegyző és az önkormányzat hivatalának a feladata volt.
- [126] A bíróság a felperes által csatolt okiratok, a peres felek nyilatkozatai és a tanúvallomások alapján nem győződött meg azon felperesi tényállítás valóságáról, hogy az alperes polgármesterként az önkormányzat más szerveit kizárva folytatott volna tárgyalásokat a kivitelezővel. – Az a körülmény, hogy az alperes polgármesterként az önkormányzat képviselőjében tartotta a kapcsolatot a vállalkozási szerződésnek megfelelően a kivitelezővel, nem jelenti azt, hogy a felperes – alperes által vitatott – tényállításának megfelelően másokat, így a jegyzőt „kizárta volna a dolgokból, tárgyalásokból”.
- [127] Az alperes polgármesterként tartotta a kapcsolatot a vállalkozóval, a személyes meghallgatásából kitűnően nem is volt tudomása az alperesnek – illet a jegyző, de a hivatal apparátusa sem közölt vele -, a tervezési szerződés megkötésének szükségességéről, továbbá hatósági engedély kérelmezésének szükségességéről.
- [128] A felperes tényállítása szerint a tervezési szerződésben való megállapodás – építési terv elkészítése – nélkül az óvoda-bölcsőde átalakítási munkálatainak elvégzésére fogalmilag nem kerülhetett sor, tervnek nyilván kellett lennie, ebből önmagában következik, hogy az alperes szóban megállapodott a DIBUSZ Kft.-vel a terv elkészítésében.
- [129] Az alperes védekezésével szemben a felperes e tényállítása megalapozottságát volt köteles bizonyítani. A felperesi polgármester előadta, Dibusz Péter közölte e tényt vele 2020. évben.
- [130] Dibusz Péter tanúvallomása szerint nem vállalta el a DIBUSZ Kft. a kiviteli terv elkészítését, nem is erre vonatkozott a közbeszerzési eljárás alapján a kivitelező – nem pedig tervező – DIBUSZ Kft. kötelezettsége, ebben nem állapodtak meg az önkormányzattal, utóbbi képviselőjében a polgármesterrel sem. Nyilván ennek anyagi vonzata is lett volna, a kivitelező ingyen tervet nem készít.
- [131] Előadta a tanú, hogy a közbeszerzési dokumentációban szereplő iratok alapján a DIBUSZ Kft. az építési munkákat el tudta végezni, azok – a felperesi tényállítással szemben – kiviteli terv nélkül is elkészíthetők voltak, az építőmesteri munkálatok adottságaiból eredően, hiszen a munkálatok statikai változtatást sem eredményeztek. Az a körülmény, hogy az építőipari vállalkozó saját maga részére tervet készít, nem azonos a kiviteli tervvel; ugyanígy a megvalósulási terv elkészítése (erre a vállalkozót jogszabály kötelezi), sem jelenti azt, hogy kiviteli tervet készítené, szóban építési tervezési szerződést kötne a kivitelező a megrendelővel.
- [132] Toma Richárd polgármester előadásával szemben a tanú vallomása szerint az építőipari vállalkozás belső használatára elkészített terv, avagy a megvalósulási terv készült el néhány nap alatt – azt a

DIBUSZ Kft., illetve annak egyik tagja, az ügyvezető fia készítette -, de ez nem azonos a kiviteli terv elkészítésének elvállalásával, a tervezési szerződés szóbeli megkötésével az alperes és a DIBUSZ Kft. között.

- [133] Dr. Dobsa Judit tanú a felperes tényállításával szemben nem emlékezett arra, hogy a felperes által állított, Toma Richárd és Dibusz Péter közötti beszélgetéskor jelen lett volna.
- [134] A tanú vallomása szerint tudta, hogy Dibusz Péter fia készítette el a tervet – a tanú ezen időszakban a felperesi önkormányzatnál nem dolgozott -, a tudomását arra alapította, hogy „volt róla szó, mert mindig ő szokta csinálni ezeket a terveket”.
- [135] A tanú nem tudta felidézni milyen körülmények között hallott erről, ugyanakkor elmondta, egy másik ügyben Dibusz Péter fia készített tervet és a tanúnak őt kellett keresnie, ebből gondolta a tanú, hogy ő szokta készíteni a terveket.
- [136] A bíróság a rendelkezésre álló peradatok, így a közbeszerzési eljárás iratanyaga, s a perbeli vállalkozási szerződés alapján, egybevetve azokat a peres felek nyilatkozataival és a tanúvallomásokkal, nem győződött meg arról, hogy a perbeli vállalkozási szerződés teljesítése, kivitelezési dokumentáció- s az annak részét képező kiviteli terv – elkészítését tették szükségessé a perbeli időszakban hatályos (2016. évben is többször módosított), az építőipari kivitelezési tevékenységről szóló 191/2009. (IX.15.) Korm. rend. 22. § rendelkezései szerint.
- [137] A felperes állítása, okfejtése szerint logikailag kizárt bármely építési munkát elvégzése építési terv (kiviteli terv) nélkül, de ezt egyrészt a felperes nem igazolta, jogi érveléssel sem támasztotta alá, másrészt a tanúk – köztük a korábbi jegyző – tanúvallomása alapján sem merült fel az önkormányzat részéről (a kivitelező részéről sem) a kiviteli terv elkészítésének műszaki, jogszabályi szükségessége.
- [138] A rendelkezésre álló peradatok szerint a közbeszerzési dokumentáció, az iratanyag részét képező műszaki leírás, a felmérési alaprajz és a tervezett alaprajz alapján az építési munkálatok elvégezhetők voltak – éppen erre adtak ajánlatot a közbeszerzési eljárásban pályázók, így az eljárás nyertese, a DIBUSZ Kft. is.
- [139] Dr. Dobsa Judit tanú egyrészt nem erősítette meg azt a felperesi tényállítást, hogy Toma Richárd polgármester és Dibusz Péter felperes által állított tartalmú beszélgetésének fültanúja volt 2020. évben, másrészt a tanú más kivitelezés alapján gondolta – meg nem határozott, közvetett információk alapján -, hogy a terveket – általánosságban – Dibusz Péter fia szokta elkészíteni.
- [140] A fenti bizonyítási eszközökből leszűrt bizonyítékok együttes mérlegelésével a bíróság nem győződött meg a perbeli építési munkálatok esetében arról, hogy azok kivitelezési dokumentációhoz – azon belül kiviteli tervhez – kötöttek lettek volna, de arról sem, hogy ez a kérdés akár a kivitelező, akár az önkormányzat képviselőtestülete, vagy a jegyző, továbbá a megbízott műszaki ellenőr részéről felmerült volna.
- [141] A fenti körülmények között a bíróság nem tartotta megalapozottnak azon felperesi – alperes által vitatott – tényállítás valóságát, hogy a képviselő-testület felhatalmazása nélkül az alperes szóban megállapodott a DIBUSZ Kft.-vel tervezési szerződés létrehozásában.
- [142] A bíróság a keresetlevél és mellékletei, a perfelvételi iratok, a perfelvételi nyilatkozatok, továbbá az érdemi tárgyalási szakaszban tett felperesi és alperesi nyilatkozatok, így a felperesi törvényes képviselő és az alperes személyes meghallgatása, ezen kívül a tanúvallomások és a csatolt iratok alapján, egybevetve azokat az Möt. fentebb írt vonatkozó rendelkezéseivel, nem győződött meg arról, hogy az alperes – vagy egyáltalán a jegyző és az önkormányzati hivatal – tudomással bírt volna arról, hogy a közegészségügyi normáknak a vállalkozási szerződés, s annak teljesítése nem

felel meg. – Erre vonatkozó jelzéssel sem a vállalkozási szerződés megkötése, sem az azt megelőző közbeszerzési eljárás, sem a szerződés teljesítése, az átadás-átvétel során nem élt az alperes irányában a jegyző, avagy a hivatal szakapparátusa. – Az Mötv. értelmében e normák betartása nem az akkori polgármester alperes kötelezettsége volt, ezirányú jogot, kötelezettséget rá a felperesi önkormányzat képviselő-testülete nem delegált.

- [143] A tanúvallomások és az alperesi személyes meghallgatás alapján a bíróság nem állapította meg azt, hogy az akkori polgármester alperesnek tudomással kellett volna bírnia arról, hogy a tálalókonyha kialakítása a vonatkozó szakhatósági előírásoknak, normáknak nem felel meg.
- [144] A bíróság arról győződött meg, hogy a felperesnek költsége – de nem az alperes által okozott kára – keletkezett, akkor, amikor összesen 521.960,-Ft összegben, a keresetlevélben írt díjazás ellenében a hatósági állatorvosi vizsgálatot követően a tálalókonyhában munkát végző építőipari vállalkozók számláját kiegyenlítette.
- [145] A felperes az ellenkérelemmel szemben az alperesi károkozást, a kár bekövetkeztét, az alperesi jogellenes magatartást (mulasztást) a kettő közötti ok-okozati összefüggést nem bizonyította, s ezt a bíróság a felperes terhére értékelte a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp). 265. § (1) bek. szerint a jogvita elbírálása során. – Az alperes a Ptk. 6:519. §-ban írt, felperes által bizonyítandó feltételek megvalósulását vitatta, emellett az ellenkérelmében tartalmilag a felróhatóság hiányára is hivatkozott.
- [146] A Ptk. 1:4. §-a – az egész Ptk.-t átható alapelvként – tételezi az adott helyzetben általában elvárható magatartás elvét, amelynek megsértése a felróhatóság.
- [147] A bíróság az Mötv. fentebb írt, az alperesi ellenkérelemben hivatkozott rendelkezéseit egybevetve a keresetlevéllel, a perfelvételi iratokkal, perfelvételi nyilatkozatokkal, az érdemi tárgyalási szakaszban a felek által tett előadásokkal, a felperesi törvényes képviselő és az alperes személyes meghallgatásával, a tanúvallomásokkal és a csatolt okiratokkal, ezeket együttesen értékelve azt állapította meg, hogy – amennyiben megállapítható a kár bekövetkezése, az alperesi – felperes által állított – mulasztás és az ezek közötti ok-okozati összefüggés, akkor sem lett volna elvárható az alperestől, hogy a perbeli jogviszonyban a felperes kereseti kérelmének megfelelően járjon el. Az alperes a fentebb írtak szerint bizonyítani tudta, hogy a magatartása nem volt felróható.
- [148] Az ellenkérelemmel szemben a felperes kötelezettségébe tartozott a Ptk. 6:519. § értelmében mind a kár bekövetkeztésének, mind az alperes károkozó magatartásának, mind a károkozó magatartás és a kár bekövetkezése közti ok-okozati összefüggésnek a bizonyítása, azonban e kötelezettségét a felperes nem teljesítette.
- [149] A fentiek mellett az alperes anyagi jogi kifogása alapvetően az volt, hogy a felperes a keresetében magát a jogalapot is tévesen jelölte meg, s a kereset ezért sem teljesíthető.
- [150] A deliktuális és a kontraktuális felelősség közötti alapvető különbség abban áll, hogy a kontraktuális felelősség kötelmi jogviszonyt feltételez és a kártérítés a szerződésben foglalt valamely kötelezettség megszegésének egyik szankcióját jelenti. A deliktuális felelősség esetében a károkozó és a károsult közötti kapcsolatot a károkozás ténye hozza létre. A kártérítés iránti igény deliktuális vagy kontraktuális jellege nem attól függ, hogy az igényt érvényesítő azt hogyan nevezi, minősíti.
- [151] A felperes a keresetében az érvényesített igény jogalapját a Ptk. 6:519. §-ban határozta meg.
- [152] A felperes jogállítása a keresetlevélben feltüntetett érvényesíteni kívánt jog (Pp. 170. § (2) bek. b) pontja) a jogalap (Pp. 7. § (1) bek. 8. pontja) megjelölése útján.

- [153] A felperesi önkormányzat a 2011. évi CXCV. törvény szerint eljárást nem kezdeményezett sem az alperessel, sem a jegyzővel, sem az önkormányzat hivatalának tisztségviselőjével szemben.
- [154] A peres felek közt fennálló jogviszony ellenére – a felperesi önkormányzatnak az alperes korábban a polgármestere volt – a felperes a szerződésen kívüli – deliktualis – kártérítés jogcímén lépett fel az alperessel szemben – a Ptk. 6:519. §-ra hivatkozott az MÖtv. vonatkozó rendelkezései és a 2011. évi CXCV. törvény vonatkozó rendelkezései helyett -, ezért a keresete ezen okból is megalapozatlan, így az nem teljesíthető.
- [155] Ezért a bíróság a Ptk. 6:519. §-ban írt feltételek megvalósulása és alkalmazhatósága bizonyítottsága hiányában a felperes keresetét elutasította, mint megalapozatlant, a rendelkező részben írtak szerint.
- [156] A bíróság a Pp. 83. § (1) bek. alapján marasztalta a pereszes felperest az alperes per költségeiben a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 2. § a) pontja, 4/A§ rendelkezése szerint, azzal, hogy az 1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bek. b) pontja. szerint a személyes illetékmentes felperes helyett az illetéket az állam viseli.

Komárom, 2022. október 11.

dr. Pocsai Katalin sk.
bíró

A kiadmány hitelül: